

הודעה למנהל בתי המשפט¹

לכבוד

מנהל בתי המשפט

הנדון: הודעה לפי חוק חובענות ייצוגיות

מספר תיק: 8755-08-12

בבית משפט: מתוזי תל אביב

שמות הצדדים: 1. אלי עידו, ת.ז. 072680416 באמצעות ב"כ עו"ד עידן איידן ו/או עו"ד דוד תירוש ו/או עו"ד עמית עידו

2. באמצעות ב"כ

3. באמצעות ב"כ

נגר

1. עיריית תל אביב;

2. א.מ.צ.ע. תל ברנך שירותי חניה בע"מ באמצעות ב"כ

פרטי המודיע:

שם: עו"ד עמית עידו

כתובת: יודי הסירה 5, תל אביב

תפקיד כהליך: תובע נתבע ב"כ תובע ב"כ נתבע חבר קבוצה אחר

זאת הודעה על:

הגשת בקשה לאישור לפי סעיף 6(א) לחוק; הגדרת הקבוצה לפי הבקשה: "בעלי תג חניה לנכה, אשר שילמו עבור דמי תנייה בחניון חוף תל ברנך מיום תחולתו של סעיף 4 לחוק חניה לנכים, התשנ"ד 1993, ביום 7.10.2005, ועד למועד בו תוכרע התובענה."; מועד הגשת הבקשה: 6.8.2012; שאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי הבקשה: כמפורט בבקשה; תמצית הבקשה לאישור התובענה: גביית דמי חניה מאוכלוסיית אנשים בעלי מוגבלות בניגוד לדין; הסעד המבוקש: כספי וצו עשה; הסכום או השווי המשוערים של תביעותם של כל הנמנים עם הקבוצה: 6,381,452 ש"ח [סה"כ 20 מיליון];

החלטת בית משפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה לפי סעיף 10(ב) לחוק;

החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחייה של בקשה לאישור לפי סעיף 14: הגדרת הקבוצה לפי סעיף 14(א)(1); עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי סעיף 14(א)(3); הסעדים הנחבעים: [סה"כ 20 מיליון];

החלטת בית המשפט ולפיה ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק;

לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים בתובענה ייצוגית אשר בית המשפט אישר את הסתלקותם או מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם לפי סעיף 16(ד)(2) לחוק;

הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיף 18(ג) לחוק;

החלטת בית משפט בכל הנוגע להסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק;

¹ פורסם ק"ת תש"ע מס' 6915 מיום 29.7.2010 עמ' 1442.

אתר:

להודעה זו מצורפים המסמכים האלה:

1. העתק בקשת אישור התביעה כייצוגית
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

עמית עידן, עו"ד
מ.ד. 60423
חתימה

תאריך 12.8.2012

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

06/08/2012

ת"צ 8755-08-12 עידו נ' עיריית תל-אביב

מספר בקשה (رقم الطلب): 1

טלפון מרכז מידע: 077-2703333

אישור על פתיחת בקשה
مُصادقة على تسجيل طلب

ניתן אישור כי ביום (تُصادق بهذا أنه في يوم) 06 אוגוסט 2012 בשעה (بالساعة) 09:37 הוגשה בקשה מסוג (قَدَم طلب من نوع): אישור תובענה כתובענה ייצוגית בקשה של מבקש 1 אישור תובענה כתובענה ייצוגית בתיק (بقضية) ת"צ 8755-08-12 עידו נ' עיריית תל-אביב.

מספר הבקשה הוא (رقم الطلب هو): 1.

בכל פנייה לבית המשפט בנוגע לבקשה זו, יש לציין את מספר הבקשה.
كل مراجعة للمحكمة المتعلقة في الطلب عليك أن تذكر رقم الطلب.

בעניין:

אלי עידו, ת.ז. 072680416
על-ידי ב"כ עוה"ד עידן איידן ו/או עמית עידו
ו/או דוד תירוש
ירושלמי, איידן ושות' - עורכי דין
רח' כ"ג יורדי הסירה 5, תל אביב 53508
טל' 03-5246141; פקס': 03-5246703

המבקש;

-נגד-

1. עיריית תל אביב-יפו
רח' אבן גבירול 69, תל אביב 64162

2. א.מ.צ.ע תל ברוך שירותי חניה בע"מ, ח.פ.
רח' דיין משה 28, חולון 58671

המשיבות;

בקשה לאישור התובענה כייצוגית

בית המשפט הנכבד מתבקש לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") ולאשר את ניהול התובענה, בגדרה מוגשת בקשה זו, כתובענה ייצוגית; להגדיר, לפי סעיף 10(א) לחוק תובענות ייצוגיות, ובהתאם למפורט בבקשה זו, את הקבוצה התובעת, בשמה מוגשת התובענה הייצוגית; ולהורות על מתן סעדים, לטובת הקבוצה המוגדרת בבקשה זו, והכול כפי שמפורט להלן.

העתק התובענה מצורף כנספת א' לבקשה זו, ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

ואלו נימוקי הבקשה:

א. מבוא

1. אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות בישראל סובלת, בשל מתסומים פיזיים, חברתיים ותרבותיים, מקשיי השתלבות רבים בחברה הישראלית.
2. תפישת החברה הישראלית את זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות – כפי שבאה לידי ביטוי בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1988 (להלן: "חוק שוויון זכויות") – איננה מתמצה עוד במתן הקלות שונות לאנשים עם מוגבלות אלא חותרת לשילובם המלא בחברה. היטיב לתאר זאת הנשיא (כתוארו אז) ברק:

"ברמת ההפשטה העליונה ניתן לקבוע כי תכלית החקיקה היא לאפשר את שילובו של הנכה בחברה. מטרתה לאפשר לנכה להשתתף באופן מלא בחיי החברה בכל תחומי החיים. היא נועדה להגשים את הערך המרכזי של השוויון בכל הנוגע לנכה. היא נועדה להעניק לנכה שוויון של הזדמנות. היא באה

לאפשר לנכה עצמאות ואי-תלות. היא באה להגן על כבודו של הנכה וחירותו על-ידי הבטחת שוויון והשתתפות בחברה בכל תחומי החיים. אכן, בעבר שררה ההשקפה כי הנכה הוא שונה, ועל-כן יש לטפל בו תוך הפרדה מהחברה ("separate but equal"). כיום שוררת ההשקפה כי יש לשלב את הנכה בתוך החברה ולהבטיח לו שוויון של הזדמנות ("integrated and equal"). אכן, הגישה המודרנית הינה כי הפרדה מעמיקה את חוסר השוויון ומנציחה הפליה. הנכה הוא אדם שווה זכויות. אין הוא מצוי מחוץ לחברה או בשוליה. הוא חבר רגיל בחברה שבה הוא חי. מטרת ההסדרים אינה להיטיב עמו בנדידותו, אלא לשלבו - בתוך שימוש לעתים בהעדפה מתקנת - במירקם הרגיל של חיי החברה.

ראה: בג"צ 7081/93 בוצר נ' הרשות המקומית מכבים-רעות, פ"ד נ(1) 19, 26 (1996).

3. אולם, חרף האמור לעיל, אנשים עם מוגבלויות מודרים מתחומים רבים של החיים בחברה הישראלית, שם המחויבות העולה מחוק שוויון זכויות אינה מקבלת ביטוי ממשי ומהווה מס שפתיים בלבד החסר כל כיסוי חקיקתי.
4. לא זו בלבד, אלא שהמציאות עגומה אף יותר. היא מלמדת כי, למרבית הצער, אף מקומות בהם קבע המחוקק הוראות פוזיטיביות ואופרטיביות ברות חוק שוויון הזדמנויות, הן חסרות כל יישום, והלכה למעשה משמשות כאות מתה.
5. זהו מעגל אכזרי, כאשר בהיעדר אכיפה ממשלתית, לא ניתן לאכוף חקיקה שנועדה להגן על זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות. זאת, כאשר עצם הקשיים עמם מתמודדת אוכלוסיה זו – והנס הרציונל העומד בבסיס החקיקה – אינם מאפשרים לה לדרוש את מימוש זכויותיה בכלים של המשפט הפרטי.
6. המחשה לתמונת מצב עגומה, ניתן למצוא ביישומו של חוק חנייה לנכים, התשנ"ד-1993 (להלן: "חוק חנייה לנכים"), שתוקק במטרה להסדיר חלק מקשיי הנגישות בהם נתקלים אנשים עם מוגבלות.
7. סעיף 4ב לחוק חנייה לנכים קובע פטור מתשלום דמי חנייה לאנשים עם מוגבלות, במקרים בהם מוגבלותם מגבילה את ניידותם ולפיכך את נגישותם למקומות ציבוריים. עמדה על כך כבוד השופטת פלפל בפרשה אחת הדומה לענייננו:

"החוק ברור, והוא קובע שיש לאפשר נגישות לנכים גם לחניונים, ללא תשלום. גביית תשלום מנכים, הינה פעולה המנוגדת לחוק ומכאן שכאמור ברמה העקרונית התובענה הייתה אמורה להתקבל אילו נידונה."

ראה: ת"צ (ת"א) 28705-10-10 ד"ר אורלי שלמה נ' חברה לניהול של דיזנגוף סנטר בע"מ (פורסם בנבו, 20.11.11) סעיף ג2 לפסק-דינה של השופטת פלפל (להלן: "פרשת דיזנגוף סנטר").

8. על-אף החובה החד-משמעית העולה מסעיף זה, מקומות ציבוריים רבים, אשר הנגישות היחידה להם לאנשים עם מוגבלות היא דרך חנייה במקום הציבורי, אינם מיישמים חובה זו וגובים דמי חנייה מאנשים בעלי מוגבלויות והכול - בניגוד לדין.

דברים אלו מקבלים משנה תוקף בענייננו, שעה שמפרת החוק הינה **רשות מקומית בישראל**.

9. הכלי המשפטי של ניהול התובענה כייצוגית נועד להתמודד עם מקרים אלו בדיוק: מטרתו למנוע עשיית עושר ולא במשפט על גבם של אנשים עם מוגבלות מקום בו החוק אוסר על כך מפורשות; הוא אף אמצעי לאכיפת החוק, מקום בו חסרה אכיפה מטעם הרשויות המפקחות, תוך מתן תמריץ להימנע מפעולה בניגוד להוראותיו.

10. למרבה הצער, המציאות מלמדת, כי רק באמצעות אכיפה אזרחית והתערבות שיפוטית במסגרת של ניהול הליך כתובענה ייצוגית, מופסקת הגבייה האסורה של דמי חנייה מאוכלוסיית האנשים בעלי המוגבלויות במקומות ציבוריים ומתבצעת השבה של התשלומים שנגבו מהם שלא כדין.

11. כך נקבע במסגרת הסכמי פשרה, שאושרו כפסקי-דין, בגדרן של ניהול הליכים ייצוגיים **בנמל התעופה בן-גוריון** (ראה: ת"צ (מרכז) 1925-08-09 אמיר רוזנברג נ' אי.פי.אי. בע"מ (פורסם בנבו; 5.7.2010); **במרכז הירידים והקונגרסים** (ראה: ת"צ (ת"א) 4671-03-10 מלכה נ' מרכז הירידים והקונגרסים בישראל בע"מ (פורסם בנבו; 30.5.2011)); כך היה **בנמל תל-אביב** (ת"צ (ת"א) 16278-04-11 חושן נ' אוצר מפעלי ים בע"מ (פורסם באתר בתי המשפט; 15.3.2012); **במרכז הקניות דיזנגוף סנטר** (ראה: פרשת דיזנגוף סנטר, לעיל); וכך, מן הדין ומן הראוי שיהיה, על דרך קל וחומר, **בחופי הרחצה בישראל**.

12. אולם, חרף קביעות שיפוטיות אלו האוכפות את הוראות חוק חניה לנכים, טרם נוצרה הרתעה מספקת שתניע מחזיקים ומפעילים של מקומות ציבוריים – כדוגמת המשיבות – מלפעול תוך הפרת הדין ופגיעה באוכלוסייה מוחלשת. **היעדר הרתעה זו מחייבת מיצוי הדין עם המשיבות**.

ב. הצדדים והרקע להגשת הבקשה

13. המבקש, מר אלי עידו, סובל מאי-ספיקת כליות סופית ומטופל בדיאליזה באופן הפוגע משמעותית ביכולת הניידות שלו, מוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי **כנכה בשיעור 100%** והינו בעל תג חנייה לנכה.

צילום תג החנייה לנכה של המבקש מצורף **כנספח ב'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

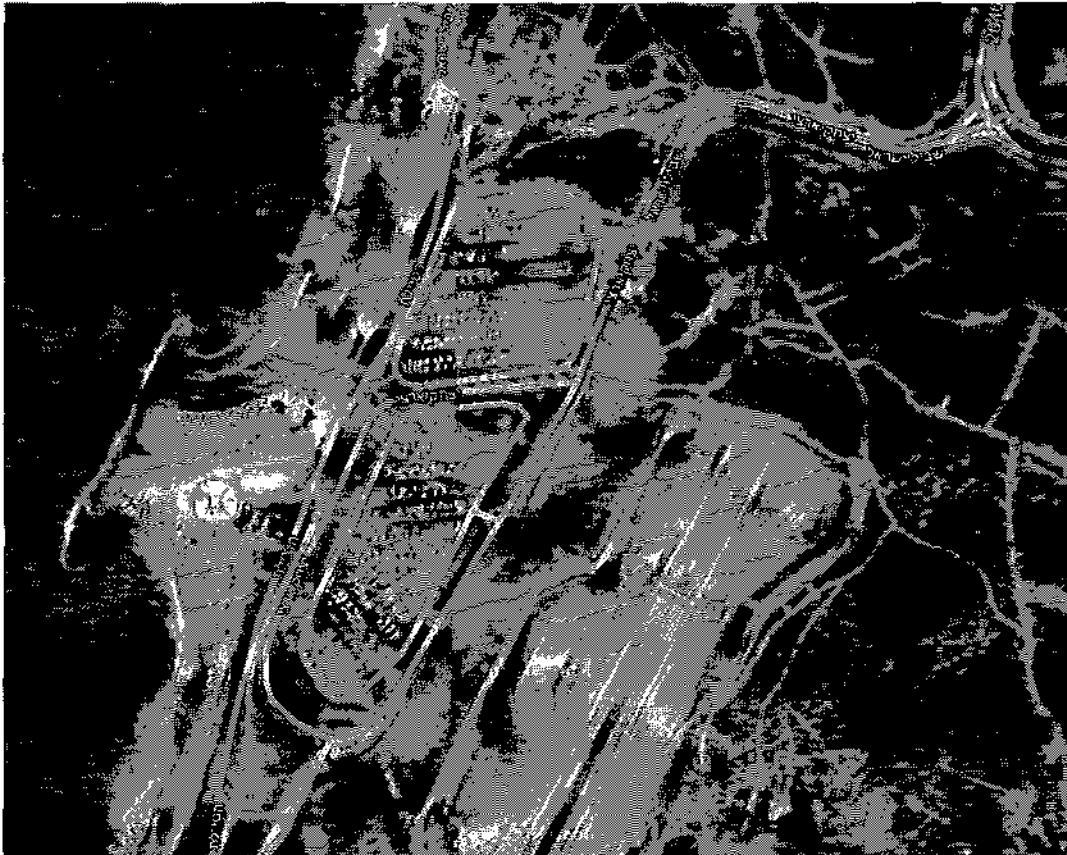
14. המשיבה 1, עיריית תל אביב-יפו (להלן: "**המשיבה**") הינה תאגיד על פי הוראות סעיף 7 לפקודת העיריות [נוסח חדש], והינה המחזיקה והמפעילה של חופי הרחצה המצויים בשטחה, ובפרט חוף הרחצה נשוא בקשה זו, חוף תל ברוך, (להלן: "**חוף תל ברוך**" או "**החוף**").

15. חוף תל ברוך הינו חוף רחצה אטרקטיבי, המציע למבקריו מגוון אטרקציות כגון: טיילת חדשה ומשופצת, מדשאות, שירותי הצלה, מתקני כושר, מתקני שעשועים לילדים, וכיוצ"ב. העתק עמוד האינטרנט מאתר הבית של המשיבה ובו פירוט האטרקציות בחוף מצורף כנספת ג' לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

16. הגישה אל החוף, קל וחומר עבור אדם עם מוגבלות, לא יכולה להיעשות אלא באמצעות הגעה אל החוף ברכב והחנייתו בחניון בתשלום. זאת, מאחר והחוף ממקום הרחק מאזור מגורים; מאחר ואין בקרבת החוף או במרחק סביר ממנו חניון ללא תשלום; ומאחר ותחבורה ציבורית לחוף, שממילא אינה מהווה חלופת הגעה ריאלית עבור חברי הקבוצה - לא קיימת.

17. המשיבה מפעילה, באמצעות חברת א.מ.צ.ע תל ברוך שירותי חניה בע"מ (להלן: "המשיבה 2") חניון ציבורי בתשלום, המכיל אלפי מקומות חניה, עבור קהל המבקרים בחוף (להלן: "החניון").

18. כפי שניתן לראות, הגישה היחידה לחוף באמצעות כלי רכב, הינה דרך רחוב ארצי יצחק, אלא שמטרים ספורים בלבד מתחילת הרחוב קיימים ביתני גבייה של החניון ומחסומים, על הדרך הציבורית עצמה, כאשר בהמשך הרחוב ממוקם החניון.

מפה ותצלומים נוספים של החוף וסביבתו, של החניון ושל ביתני הגבייה כפי שהופקו באמצעות מערכת המידע של עיריית תל אביב יפו, מצורפים כנספת ד' לבקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה.

19. החנייה בחניון הינה בתשלום דמי חנייה בשיעור של 25 ₪ בימי חול, ובשיעור של 30 ₪ בימי שבת וחג. יצוין, כי תושבי תל אביב-יפו נהנים מהנחה של 50% עם הצגת תעודת תושב ותו אזורי בתוקף.

תצלום מחירון החניה בחניון, כפי שמוצג לקהל המבקרים בכניסה לחניון מצורף **כנספת ה'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

20. ביום שישי, 19.7.2012 הגיע המבקש עם רכבו לחוף, על-מנת לבלות בו. לשם כך, ובהיעדר אלטרנטיבה אחרת כאמור לעיל, המבקש נאלץ להחנות את רכבו בחניון החוף.

21. אולם, **בניגוד מוחלט לדין**, וחרף העובדה שהוא מחזיק בתג חניה לנכה עקב בעיות הניידות שלו, נמסר למבקש כי נכים ללא תו עגלה נדרשים לשלם מחיר מלא בחניון.

העתק הקבלה עבור תשלום המבקש עבור החנייה, בסך 30 ₪, מצורף **כנספת ו'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

לאחר שהמבקש ביקש לעמוד על זכויותיו לפי חוק חניה לנכים, הציג לו נציג המשיבה 2 מכתב מאת עיריית תל אביב מיום 14.9.2011, המורה למשיבה 2 במפורש לגבות תשלום מנכים בעבור החניה בחניון (להלן: "**המכתב**"), בזו הלשון:

"... לאור פנייתך, רשות הרישוי החליטה לשנות את התנאי שהוסף לרישיון העסק, כלהלן: "ע"פ חוק החניה לנכים תשנ"ד - 1993 יאפשר החניון חניית חנים לבעלי תו חנית נכה עם עגלה המודבק על השמשה ובו מספר הרכב. לגבי תו חנית נכה שאינו עם עגלה יאפשר בעל החניון כניסה הורדת הנכה למשך 15 דקות ללא תשלום".

העתק מתצלום המכתב שנעשה באמצעות הטלפון הנייד של המבקש מצורף **כנספת ז'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

במהלך השנים האחרונות, טרם היה מודע לאיסור בחוק לגבות ממנו דמי חנייה, ביקר המבקש מספר פעמים נוספות בחוף ושילם עבור חנייה בחניון עשרות רבות של שקלים. מטבע הדברים המבקש לא שמר את הקבלות עבור התשלום.

22. המבקש מעמיד את נזקו האישי, מטעמי נוחות ותוך נקיטה בהערכה שמרנית, ע"ס 120 ש"ח לצורך ביסוס תביעתו האישית.

ג. מסגרת נורמטיבית

23. סעיף 4ב לחוק חניה לנכים מורה כדלקמן (להלן: "**סעיף 4ב**"): :

"מקום ציבורי שהגישה הנגישה היחידה אליו לאדם עם מוגבלות היא דרך חניה במקום הציבורי הכרוכה בתשלום, תחול על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי חובה לשלם בעד חניה במקום האמור, בשל האדם עם המוגבלות, ככל שנדרש לאדם כאמור מקום חניה; לענין סעיף זה –

"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"מקום ציבורי" – כהגדרתו בסימן ג' לפרק ה'1 בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"תשלום" – לרבות שיפוי בעד תשלום."

24. הנה-כי-כן, החוק מורה – בניגוד מוחלט לאופן בו נוהגות המשיבות בפועל – כי אין לגבות דמי חנייה מאדם עם מוגבלות, שהגישה הנגישה היחידה שלו למקום ציבורי, הינה באמצעות חניה בתשלום.

25. עמדה על דברים אלו כבוד השופטת פלפל בעניין דיזנגוף סנטר לעיל:

"החוק ברור, והוא קובע שיש לאפשר נגישות לנכים גם לחניונים, ללא תשלום. גביית תשלום מנכים, הינה פעולה המנוגדת לחוק ומכאן שכאמור ברמה העקרונית התובענה הייתה אמורה להתקבל אילו נידונה".

26. החוק מבקש אם כן, למנוע את הפלייתה של קבוצה מוחלשת, אשר ממילא נתקלת בקשיים מרובים על-מנת לתפקד כחלק מהחברה, לעומת אוכלוסיות אחרות שאינן בעלות קשיי נגישות.

27. ההיגיון העומד מאחורי סעיף 4ב הוא כי לא יתכן שאדם המוגבל בניידותו יאלץ לעבור דרך תלאות אשר יהא בה כדי לסכן את שלומו ובטחונו וכדי להעצים ולהבליט את מוגבלותו, עת יפגין בפומבי את הקושי הפיזי להגיע ליעד ציבורי מבוקש, מה שלאדם שאינו נמנה על ציבור הנכים נראה כמובן מאליו.

28. להוראה זו תכליות נוספות, חשובות מאין כמותן, עליהן עמדו בדברי ההסבר להצעת החוק בגדרה תובא סעיף 4ב לאישור המחוקק:

"נגישות לסביבתו של האדם היא בעבורו מפתח לשילוב אמיתי בחברה ולשוויון הזדמנויות. בראש ובראשונה עבור האדם עם המוגבלות עצמו, הנגישות נחוצה להשתתפותו במגוון הפעילויות בחברה ככל אדם אחר. אולם, לנגישות פן חשוב נוסף, והוא ה"נראות" של אנשים עם מוגבלות בחברה. עצם נוכחותם של אנשים עם מוגבלות בקהילה מביא לכך שילדים כמבוגרים פוגשים ציבור זה בחברה המיידית. מכאן גם קצרה הדרך לשותפות ולהשתתפות רבה יותר בחיים הפוליטיים, הציבוריים והמקצועיים".

ראה: הצעות חוק הכנסת תשס"א מס' 2951, עמ' 326.

29. וכן, יפים לעניין זה הדברים שנאמרו על-ידי כבוד השופטת פלפל בפרשת דיזנגוף סנטר לעיל:

"בעיית מציאת מקומות חנייה לנכים הינה בעיה מהותית בחברה הישראלית, לא פעם ולא פעמיים שמענו וראינו אנשים ללא מוגבלות מחנים בחניית נכים, ובכך מונעים מהנכים גישה נוחה למרכזי הקניות. עילת התביעה תיארה מצב קשה שהנכים צריכים לעבור מידי יום על מנת להמשיך בשגרתם. יתרה מזאת, נושא חניית הנכים הינו נושא כאוב שחייב להיות בראש סדר מעינינו, ולכן החניונים הגדולים צריכים להיות חוד החנית בנושא מורכב זה."

ראה: פרשת דיזנגוף סנטר, סעיף ג2 לפסק-דינה של השופטת פלפל.

30. החוק מטיל את החובה לשלם עבור החנייה, לפי סעיף 4ב, על מחזיק או מפעיל מקום ציבורי.

31. מקום ציבורי – כהגדרתו בסימן ג' לפרק ה'1 בחוק שוויון זכויות, המפנה לתוספת הראשונה לחוק – הינו, בין היתר, **"...חוף רחצה, מקום מרפא, או כל מקום להתעמלות ולפנאי"** (לפי פרט 3 לתוספת); וכן: **"חניון, מסוף, נמל, ..."** (לפי פרט 16 לתוספת)

32. אין, ולא יכול להיות חולק, כי חוף הרחצה תל ברוך והחניון הפועל בו, הינם בגדר מקום ציבורי כהגדרתו בחוק שוויון זכויות.

33. כפועל יוצא מהאמור לעיל, המשיבות, שהינן המפעילות והמחזיקות של החוף ושל החניון הציבורי הפועל בגדרו, מחויבות לפי החוק לשאת בתשלום עבור החנייה של אדם עם מוגבלות, ככל שהגישה הנגישה של אותו אדם למתחם היא דרך חנייה בתשלום בחניון.

34. סעיף 4ב מטיל את החובה האמורה כלפי כל אדם עם מוגבלות שהגישה הנגישה היחידה שלו למקום הציבורי היא דרך חנייה במקום הציבורי.

35. סעיף 19א לחוק שוויון זכויות מגדיר "נגישות" כדלקמן:

"נגישות" – אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי"

36. כפי שניתן לראות מתצלומי האוויר של החוף וסביבתו (מסומנים "ד"), החוף והחניון משתרעים על שטח עצום המרוחק מכל איזור מגורים, תחבורה ציבורית או אלטרנטיבת חניה סמוכה. משכך, הגעה אל החוף של אדם בעל מוגבלות (ואף של אנשים רבים שאינם בעלי מוגבלות) אינה אפשרית, אלא באמצעות חניה בחניון בתשלום.

37. על כן, לא יכול להיות חולק כי אדם עם מוגבלות, הזכאי לתג חנייה לנכה אין כל אפשרות הגעה לחוף, באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי, אלא באמצעות חנייה בחניון בתשלום.

38. משכך, **הגישה הנגישה היחידה** עבור אדם בעל מוגבלות לחניון, לחוף ולמתקנים הנמצאים בתחומו, הינה באמצעות חניה בחניון בתשלום.

39. מסקנה זו הינה מחויבת המציאות כאשר אדם עם מוגבלות זכאי לקבלת תג חנייה לנכים רק במידה ועונה לאחד התנאים הבאים לפי סעיף 1(א) לחוק חניה לנכים:

“(1) שדרגת נכותו מגיעה ל- 60% לפחות ותנועתו בדרכים בלי רכב עלולה לערער את מצב בריאותו;

(2) שהוא מוגבל בהליכה וזקוק לכסא גלגלים לצורך ניידותו;

(3) שהוא נכה הזקוק לרכב כאמצעי תנועה בגלל רגליו הנכות”

40. יצוין, כי המשיבות מכירות בחובתן העקרונית לאפשר לאנשים עם מוגבלות פטור מתשלום דמי חניה בחניון החוף, אולם - בניגוד לדין ועל מנת להגדיל את הכנסותיהן - הן מצמצמות את הפטור ומחילות אותו על נכים בעלי תו חניה כחול בלבד, ללא כל הוראה או עיגון בדין, המאפשרים להן לנקוט במדיניות מפלה זו.

41. בכך, מצמצמות המשיבות משמעותית את הפטור שביקש להעניק המחוקק, ומרוקנות את הוראות החוק מתוכן, שעה שהן עושות דין לעצמן ומחילות את הפטור על פי שרירות ליבן, על קבוצה קטנה ומצומצמת של נכים.

42. **ודוק:** חוק החניה לנכים הינו חוק פשוט, ברור ואינו משתמע לשני פנים. חוק זה מחיל את הפטור לנכים מתשלום בגין חניה במקום ציבורי לכלל ציבור הנכים בארץ הנושאים תו חניה לנכה, ללא כל הבדל או אפליה בין קבוצות הנכים השונות.

43. ברות דומה פסק לאחרונה בית המשפט העליון, בשבתו כבג"ץ, בעתירה שהוגשה מצד עמותת נגישות ישראל נגד שר התחבורה, כי כלל זכויות החניה המוצמדות לכל בעלי תווי החנייה יהיו זהות, ללא קשר לסוג התו:

“בתגובתם של המשיבים הודו הם שאכן ניפקו בעבר סוגים שונים של תגים. הסוגים השונים של התגים אומנם היקנו זכויות שונות בכל הנוגע לחניית נכים. המשיבים הודיעו בתגובתם כי הגם שבעבר הונפקו סוגים שונים של תגים, הרי מעתה ואילך לא תוקנינה זכויות שונות לבעלי התגים השונים. במלים אחרות, מעתה זכויות החנייה תהיינה זהות בלא אבחנה על פי סוג התג. מכך עולה כי העתירה התייתרה.”

ראה: בג"ץ 8735/11 עמותת נגישות ישראל נ' שר התחבורה ואח' (פורסם בנבו; 9.5.2012).

44. מן המקובץ עולה, כי המשיבות גובות מחברי הקבוצה, כהגדרתה להלן, דמי חנייה בניגוד לדין.

ד. הגדרת הקבוצה והנזק שנגרם לה

45. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר למבקש לייצג, בהתאם לסמכותו לפי חוק תובענות ייצוגיות, את הקבוצה המוגדרת באופן הבא:

"בעלי תג חנייה לנכה, אשר שילמו עבור דמי חנייה בחניון חוף תל ברוך מיום תחולתו של סעיף 4ב לחוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993, ביום 7.10.2005, ועד למועד בו תוכרע התובענה."

46. בהתאם לאופן החישוב שאושר על-ידי בית המשפט נכבד זה בת"צ (ת"א) 4671-03-10 מושיקו נ' מרכז הירידים והקונגרסים בישראל (פורסם בנבו, 30.5.2011), המבקש מעמיד את נזקי הקבוצה, על-דרך האומדנא ובחישוב שמרני וזהיר, בסך של ₪6,381,542.

העתק הסכם הפשרה בעניין מושיקו, המפרט את דרך חישוב הנזק, שניתן לו תוקף של פסק דין ביום 30.5.2011 מצורף **כנספת ח'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

לפי פרסומים שונים, מצויים כיום בישראל כ-105,000 אנשים להם הונפק תו חניה לנכה, כאשר כ-7,500 מהם בלבד מחזיקים בתו עגלה. אשר-על-כן, **מספרם המוערך של חברי הקבוצה לצורך בקשה זו הינו כ-97,500 איש בישראל.**

47. חברי הקבוצה מהווים כ-2% מכלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל, המונה על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כ-4,891,900 בני אדם.

48. מספר המבקרים בחוף תל ברוך, שהינו אחד מתופי הרחצה הפופולאריים בישראל, עומד בממוצע על שיעור של עשרות אלפי מבקרים מידי חודש, ומאות אלפי מבקרים מידי שנה. בדוח ביניים של משרד הפנים בעניין קביעת קריטריונים לגביית דמי כניסה לחופי הרחצה (להלן: "הדו"ח"), נקבעה נוסחה לחישוב מספר המבקרים במשך עונת הרחצה (180 יום). כמו כן, על פי הדו"ח, בחוף מסוגו של חוף תל ברוך, המוגדר כ"חוף מטרופוליני", מבקרים בממוצע 333.30 נופשים ביום לדונם חוף אחד.

49. על-פי הנוסחה שנקבעה בדו"ח, כדי לחשב את מספר המבקרים בחוף לעונת הרחצה [N], יש צורך לחשב את שטח החוף בדונם [S], להכפיל אותו במספר המשתמשים ליום בחוף לכל דונם [Na] ולהכפיל את התוצאה שהתקבלה במספר הימים בעונת הרחצה [180]:

$$N = S \times Na \times 180$$

העתק העמודים הרלבנטיים מדוח ביניים של משרד הפנים, המנהל לשלטון מקומי - אגף תקציבים בעניין קביעת קריטריונים לגביית דמי כניסה לחופי הרחצה מינואר 2006 מצורף **כנספת ט'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

חוף הרחצה תל ברוך משתרע על שטח של כ-22 דונם.

העתק תחשיב השטח כפי שנעשה במערכת המפות של עיריית תל אביב, כאשר השטח שלגביו בוצע החישוב מסומן על גבי המפה מצורף **כנספת י'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

בחצבת הנתונים לעיל בנוסחה, נמצא כי מספר המבקרים בחוף תל ברוך בעונת הרחצה הינו: 1,306,800 בני אדם (22*330*180).

50. הנחה סבירה ושמרנית, הינה כי שיעור המבקרים ביתר חודשי השנה עומד בממוצע על 30% משיעורם בעונת הרחצה. על כן, מספר המבקרים בחוף במשך שנה הינו 1,698,840.
51. הערכה סבירה נוספת, הינה ששיעור המבקרים בעלי תג חנייה לנכה מקרב כלל המבקרים בחוף, העושים שימוש בחניון, הינו בדומה לשיעורם באוכלוסייה, היינו, 33,976 איש בשנה (2% * 1,698,840).
52. דמי החנייה הממוצעים עומדים על 27.5 ש"ח וזאת על אף העובדה כי בסופי השבוע, כאשר מחיר החנייה גבוה יותר, עולה מספר המבקרים משמעותית.
53. לאור האמור לעיל, חישוב הנזק נעשה באופן הבא: 33,976 (מספר המבקרים מקרב חברי הקבוצה במשך שנה) * 27.5 ₪ (מחיר ממוצע לחנייה) * 6.83 (מספר השנים שחלפו מיום תחילת החוק, ביום 7.10.2005, ועד למועד הגשת התובענה) = 6,381,542 ₪.
54. יצויין, כי מספרם המדוייק של כמות המבקרים החונים את רכבם בחניון החוף, הינו נתון המצוי בחזקתה הבלעדית של המשיבה 2 כמפעילת החניון, ויידרש במסגרת ההליך. המבקש שומר לעצמו את הזכות לתקן את גובה הנזק המוערך של חברי הקבוצה בבקשה זו, לאחר קבלת הנתונים כאמור ו/או לעדכן את גובה הנזק עד אשר תיפסק הגבייה.

ה. עילות התביעה

ה.1 הפרת חובה חקוקה

55. על פי סעיף 63 לפודת הנזיקין (נוסח חדש) תשכ"ח-1968, חמישה הם יסודותיה של העוולה בדבר הפרת חובה חקוקה – החובה מוטלת על המזיק מכוח חיקוק; החיקוק נועד לטובתו של הניזוק; המזיק הפר את החובה המוטלת עליו; ההפרה גרמה לניזוק נזק; והנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזק אליו נתכוון החיקוק (**ראו: ע"א 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית, בית שמש פ"ד לז(1) 113, 139 (1983)**) – ולא יכול להיות חולק כי יסודות אלו מתקיימים בענייננו.
56. **על המשיבות מוטלת חובה מכוח חיקוק.** כפי שהובהר לעיל, חוף הים והחניון הסמוך לו הינם מקומות ציבוריים, כמובנם בחוק שוויון זכויות. עוד הובהר, כי לאור העובדה שלא ניתן להגיע לחוף תל ברוך, אלא באמצעות רכב ולאור התנאים הקבועים בחוק חניה לנכים למתן תג חניה לנכה, לא יכול להיות חולק כי **הגישה הנגישה היחידה לחוף ולחניון**, עבור אנשים המחזיקים בתגי חניה לנכה, היא דרך חניה בחניון החוף.
57. דומה, כי אין ספק כי עניין לנו בחובה המוטלת מכוח חיקוק. חובה זו מוטלת מפורשות על המחזיקה והמפעילה של המקום הציבורי. לפיכך, לא יכול להיות ספק, כי סעיף 4ב מחייב את המשיבות לספק שירותי חנייה בחינם לאנשים המחזיקים בתגי חנייה לנכה, ללא אפליה ביניהם.
58. **החיקוק נועד לטובתם של חברי הקבוצה.** כפי שהובהר בהרחבה לעיל, מטרתו של סעיף 4ב – כחלק אינטגרלי משורה של חיקוקים שנולדו ברוח חוק שוויון זכויות – הינו לקדם את

מעמדם של ציבור האנשים עם המוגבלות בישראל, הסובלים מאפליה קיפוח, סגרגציה ונחיתות חברתית וכלכלית. מטרתו של סעיף 24, במסכת ההסדרים המשפטיים (החלקיים והחסרים) בעניין זה, הינו לקדם את נגישות אוכלוסייה זו לסביבתם, באופן המהווה מפתח לשילוב אמיתי בקהילה ולשוויון זכויות והזדמנויות.

59. **המשיבות הפרו את החובה המוטלת עליהן**, כאשר כחלק ממדיניות מוצהרת, גובות המשיבות דמי חנייה בשיעור מלא מנכים בעלי תג חניה לנכה (למעט מנכים בעלי תג עגלה), בניגוד מוחלט לחובה המוטלת עליהן מכוח החוק - לשלם בעד החנייה של האדם עם המוגבלות במקום הציבורי.

60. **ההפרה גרמה לחברי הקבוצה נזק** בגובה דמי החנייה ששולמו על-ידם למשיבות מיום תחולתו של התוק ועד ליום הגשתה של בקשה זו.

61. נזק זה הינו בדיוק **סוג הנזק אליו נתכוון החיקוק** אשר מבטא את ההבנה כי יש להסיר את מגבלות הנגישות - בין יתר מגבלות רבות נוספות - המונעות שילובם של אנשים עם מוגבלות בחברה הישראלית. מטרת ההוראה בסעיף 24 הינה להסיר חסם נוסף על נגישותם של אנשים עם מוגבלות למקום ציבורי בדמות דמי החנייה שהם נאלצים לשלם בהיעדר אלטרנטיבות אחרות לנגישות באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי.

ה. 2 עשיית עושר ולא במשפט

62. היסודות המקימים את עילת עשיית עושר ולא במשפט הינם: התעשרות; שבאה לזוכה מן המזכה; שלא כדין (ראה: רע"א 5768/94 א.ש.י.ר יבוא ייצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ, פ"ד נב(4) 289, 335 (1998)).

63. לאור האמור לעיל, לא יכול להיות חולק כי בענייננו מתקיימים יסודות אלו באופן מובהק, ונדמה כי אין צורך לחזור על הדברים.

64. למעלה מן הצורך, שכן הדברים פורטו בהרחבה בבקשה זו, יודגש כי המשיבות מתעשרות בסכומים נכבדים - כפי שפורט לעיל בחישוב נזקה של הקבוצה - בניגוד מוחלט לחובתן כאמור בסעיף 24. לא זו בלבד, שהתעשרות זו באה למשיבות מן חברי הקבוצה - שממילא חלק ניכר מחבריה הינו מרקע סוציו-אקונומי נמוך עקב המוגבלות בהם לוקים - אלא, שהיא שמה לאל את התכלית שבבסיס ההוראה, שהינה שילובה של אוכלוסייה זו בחברה ובקהילה הישראלית.

ו. הסעדים המבוקשים

65. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על מתן סעדים לטובת חברי הקבוצה, כמפורט להלן.

1.1 פיצויים

66. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבות לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים שנגרמו להם, כתוצאה ממעשיהן ומחדליהן של המשיבות, כפי שפורטו לעיל, בסך של 6,381,542 ₪.

67. לחלופין, מתבקש בית המשפט להורות על כל סעד אחר, שיש בו לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים, כתוצאה ממעשיהן ומחדליהן של המשיבות, כפי שפרטו לעיל, לרבות, קביעת "פיצוי לטובת הציבור" כהוראת סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות.

2.1 צו עשה

68. עוד מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן **צו עשה קבוע** המורה למשיבות, לחדול מהמשך הפרת הוראות חוק חניה לנכים ולפעול בהתאם להוראת סעיף 4ב, באופן שבו לא יגבו דמי חנייה מאנשים בעלי קשיי נגישות ושהינם בעלי תג חניה לנכים; וכן, להציב, במקומות בולטים ומתאימים בחניון, שילוט לפיו כל האנשים בעלי תג חניה לנכים זכאים לפטור מתשלום דמי חנייה.

69. בת"צ (מרכז) 1925-08-09 אמיר רוזנברג / נ. אי. פי. אי. (תנועה וחניה) (ישראל) בע"מ (פורסם בנבו, 5.7.2010) עמד בית המשפט הנכבד מפורשות על חשיבותו של צו עשה כגון דא, שתכליתו עשיית שירות ציבורי לציבור הנכים בישראל, שהוגש בגדרי תובענה ייצוגית, וכך פסק:

"תכליתה של התביעה מהסוג הנדון היא אכיפת חוק חניה לנכים וחוק שיוויון זכויות, והגברת המודעות להוראות החוקים, של אנשים עם מוגבלות ושל הציבור וגופים דלבנטיים אחרים, כמו המפעיל בענייננו. חוק חניה לנכים מטרתו, בין היתר, להבטיח נגישות של אדם עם מוגבלות למקומות ציבוריים שהגישה הנגישה היחידה אליהם היא דרך חניה הכרוכה בתשלום. סעיף 4ב בחוק מחיל על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי חובה לשלם בעד חניה במקום ככל שנדרש מקום חניה לאדם עם מוגבלות. משמע - אדם עם מוגבלות זכאי לפטור מתשלום בעד חניה במקום ציבורי כאמור. נראה לי כי הסדר הפשרה המוצע מקדם תכליות אלו בצורה נאותה. הנתבעת חדלה לגבות תשלום מחברי הקבוצה. הוצב שילוט בכניסה לחניון, על מכונות התשלום וביציאה מהחניון, המודיע לחברי הקבוצה על זכותם לחנות ללא תשלום. בכך פעלה הנתבעת ליידוע חברי הקבוצה בדבר זכותם לפטור מתשלום עבור החניה. בכך גם הושגו מטרת החוקים."

ז. התנאים לאישור התובענה כייצוגית

70. התובענה, שבקשה זו מוגשת בגדרה, מתאימה באופן מובהק להתברר כייצוגית.

1.1 תביעתו של המבקש נמנית על העניינים המפורטים בתוספת השנייה

71. בהתאם לקבוע בסעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות – כבעניין של דרישת סף – תנאי ראשון ועיקרי לאישור של התובענה כייצוגית הינו שהיא נמנית על העניינים המפורטים בתוספת השנייה.

72. פרט 1 לתוספת השנייה קובע כדלקמן:

"תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו"

73. תנאי זה מתקיים בענייננו שכן המשיבות בגבייתן דמי חניה מחברי הקבוצה בגין חניה במקום ציבורי, מהוות "עוסק", כהגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981.

74. ודוק. על-אף שפרט 1 לתוספת השנייה מפנה בהגדרת העוסק לחוק הגנת הצרכן, אין הכרח כי עילת התביעה מקורה בהפרה של הוראות חוק זה.

ראה: ע"א 4696/08 גפני נ' עמותת אגודת בעלי מוניות התחנה (פורסם בנבו, 5.8.2010).

75. יצוין, כי בית המשפט הכיר ברשויות ציבוריות ומקומיות כמי שעונות על ההגדרה של "עוסק", לצרכי הגשת תביעה ייצוגית על פי פרט 1 לתוספת. (ראה למשל: בש"א (ת"א) 12685/02 לוי נ' מדינת ישראל - משרד הבינוי והשיכון ואח' (פורסם בנבו; 29.6.2006); וכן, בש"א (נצ') 1021/04 קדמאני נ' חברת החשמל לישראל ואח' (פורסם בנבו; 25.6.2006).

76. לחלופין, פרט 11 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, מאפשר הגשת תובענה ייצוגית כנגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין כתשלום חובה.

2.2 התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה

77. דרישה זו, המעוגנת בסעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, מכוונת לתנאי מרכזי ויסודי באישורה של תובענה כייצוגית, לפיו התובענה מתייחסת לשאלות, של עובדה ומשפט, המשותפות לחברי הקבוצה. תנאי זה מבטא את הרציונאל שמאחרי מכשיר התביעה הייצוגית.

78. כפי שעולה בבירור מהבקשה לעיל, השאלות הטעונות הכרעה בבקשה זו חורגות מענייני האישי של המבקש בלבד, והן בעלות משמעות רבה עבור כלל ציבור האנשים עם המוגבלויות הסובלים מקשיי ניידות.

79. במסגרת בירור התובענה הייצוגית דנו, צפויות להתברר באופן משותף ומרוכז שאלות המשותפות לכלל חברי הקבוצה: הן בעניין המסכת העובדתית הרלוונטית לכלל חברי הקבוצה; והן בעניין הסוגיות המשפטיות העולות בבקשה זו, המשותפות אף הן לעניינם של כלל חברי הקבוצה.

80. עיקרה של המסכת העובדתית, החולשת על ענייננו והרלוונטית כלפי כלל חברי הקבוצה, הינו במדיניותו המוצהרת של המשיבות לפיה, ציבור האנשים עם מוגבלויות בעלי תו חניה לנכה, שאינם בעלי תו עגלה, מחויבים, בניגוד לדין, בתשלום דמי חנייה בחניון החוף.

81. הסוגיות המשפטיות, החולשות על עניינם של כלל חברי הקבוצה, הדרושות הכרעה בענייננו, הינן נגזרות של המסכת העובדתית שנפרשה לעיל, ועיקרן: האם התנהלות המשיבות עולה לכדי הפרת הוראת סעיף 4ב לחוק חניה לנכים.

82. יצוין, כי עמדת הפסיקה בקשר עם יסוד המשותפות דלעיל, הינה כי אין כל צורך שכל השאלות המתעוררות ביחס לקבוצה תהיינה משותפות. די בכך שהיסוד המשותף מהווה מרכיב מהותי בהתדיינות, כפי שללא ספק מהווה הוא במקרה דנן, בכדי למלא אחר תנאי זה (ראה: ע"א 1977/97 ברזני נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נה(4) 584, 612 (1999)).

3.1 ישנה אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה

83. דרישה זו, המעוגנת אף היא בסעיף 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, מתייחסת לסיכוייה של התובענה. על המבקשים הנטל להראות, לפי דרישה זו, כי עומדת להן עילות תביעה רציניות, המבוססות על אדנים ממשיים, המראים סיכויים טובים להצלחה.

84. הנטל המוטל על המבקש בשלב דיוני זה הוא להראות סיכויי הצלחה סבירים, הא ותו לא. עמד על כך בית המשפט העליון לאחרונה:

"אשר על כן, ברי כי תכלית החוק היא להורות לבית המשפט לבצע בחינה מקדמית של סיכויי התובענה לשם הגנה מידתית על זכויות הנתבעים. לעניין זה, די לו לבית המשפט לעקוב בדקדקנות אחר לשון המחוקק ולראות האם קיימת "אפשרות סבירה" להכרעה לטובת קבוצת התובעים; הא, ותו לא. החמרת התנאים לאישור תובענה כייצוגית, ובירור רוב רובה של התביעה כבר בשלב אישור התובענה כייצוגית, חורגת מהאיזון שקבע המחוקק, ועל כן היא אינה ראויה. נוסף על כך, דיון שמתבצע באופן זה אינו יעיל, מכיוון שנוצרת כפילות בין הדיון בגוף התובענה לבין הדיון בבקשת האישור"

ראה: רע"א 2128/09 הפניקס חברה לביטוח נ' עמוסי (פורסם בנבו, 5.7.2012) סעיף 14 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיא ריבלין (להלן: "פרשת עמוסי").

85. דומה כי לאור המפורט בבקשה זו – ולא נחזור על הדברים – ניתן לקבוע בלא היסוס כי המבקש עומד בתנאי זה ומדובר בתובענה שסיכוייה גבוהים ביותר, מכל כיוון של התבוננות. קל וחומר, בשלב דיוני זה, בו יש להוכיח את העובדות הנטענות באופן לכאורי בלבד (ראה: ע"א 2967/95 מגן וקשת בע"מ נ' טמפו תעשיות בירה בע"מ, פ"ד נא(2), 312).

4.1 תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין

86. כפי שיפורט, ניהול התובענה דנן כייצוגית תואם את עצם התכלית המצויה בבסיסו של כלי דיוני זה, ולא יכול להיות כל ספק כי זו הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין, כדרישת סעיף 8(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות.

87. בית המשפט העליון עמד על התכליות העומדות ביסוד כלי התובענה הייצוגית: כאמצעי לאכיפת החוק במישור האזרחי מקום בו סנקציות פליליות ועונשיות, או סנקציות מטעם הרשויות המפקחות אינן מספיקות; כאמצעי ליצירת שוויון במאזן הכוחות בין גופים בעלי עוצמה לבין ציבור גדול ובלתי מסוים, נוכח קיומו של "חסם תביעה" בשל הנזק הזניח הנגרם לכל אחד מן הנפגעים (ראה: רע"א 3126/00 מדינת ישראל נ' א.ש.ת ניהול

פרויקטים וכוח אדם בע"מ, פ"ד נו (3) 220, 237 (2003); **וכן ראה**: דבריה של כב' הנשיאה בייניש לאחר חקיקת חוק תובענות ייצוגיות בע"א 345/03 **ריכרט נ' יורשי המנוח משה שמש ז"ל**, תק-על (2)2007 (2) 3367, 3415 (2007).

88. הנה-כי-כן, אף בענייננו ניהול התובענה כייצוגית משרת אפוא את אינטרס הציבור בנטילת הרווחים הלא חוקיים מידיהן של המשיבות – הפועלות בניגוד מוחלט לחובה המוטלת עליהן לפי חוק, תוך פגיעה משמעותית בציבור מוחלש – והשבתם לציבור הנפגעים.

89. נטילת רווחים אלו מקדמת את המטרה הציבורית של אכיפתן של נורמות חוקיות והרתעה מפני הפרתן, מקום שמנגנוני האכיפה האחרים התגלו כבלתי יעילים. דברים אלו הינם בעלי משמעות מיוחדת מקום בו עסקינן בתובענה ייצוגית אשר נועדה, כאמור, לשמש כלי להגשמת אינטרסים ציבוריים רחבים ולקידום רווחתו המצרפית של הציבור.

90. עוד ניכר, כי ניהול התובענה כייצוגית, בענייננו, משרת אפוא את אינטרס הציבור, באכיפת נורמות – בהיעדר אכיפה ממשלתית – שמטרתן להביא לשילוב מלא של האנשים עם המוגבלות בחברה הישראלית ולהפסקת הדרתם ממעגלי החברה.

91. זאת ועוד. באכיפת חובות אלו, המוטלות על המשיבות, יש בכדי להרתיע גופחם נוספים כדוגמתן של המשיבות, מלהפר את הוראות החוק באופן שישנה את מערך התמריצים העומד בבסיס פעילותן.

92. עוד ברי, כי בנסיבות העניין, לאור חסס התביעה של חברי הקבוצה, בדמות של נזק זניח שנגרם לכל אחד מהם – בייחוד כאשר עצם הקשיים עמם מתמודדת אוכלוסיה זו אינם מאפשרים לה לדרוש את מימוש זכויותיה בכלים של המשפט הפרטי – אין בניהול תובענות פרטניות כנגד המשיבות, בכדי לאכוף את החובות המוטלות עליהן. במקרה דנן "התובענה הצרכנית הייצוגית נועדה לשרת את האינטרס של כלל הצרכנים ולהיות להם לפה ולשוט כנגד גוף כלכלי חזק המנצל את חוסר הכדאיות שהגשת תביעה כנגדו בגין נזקים קטנים יחסית" (ראה: ע"א 1977/97 **ברזני נ' בזק**, פ"ד נה(4) 584 (2001)).

93. נקל לראות כי בענייננו, הטלת אחריות על המשיבות בגין הנזקים שנגרמו לכלל חברי הקבוצה, וחיובן, בדרך של צו עשה לתקן את מחדליהן, בדרך של ניהול התובענה כייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת לניהול התובענה.

5.ז קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת ובתום לב

94. דרישות אלו, המעוגנות בסעיפים 8(א)(1)-(2) לחוק תובענות ייצוגיות, מתקיימת אף הן בענייננו.

95. המבקש, שנזקו עקב התנהלות המשיבות דומה לנזקם של שאר חברי הקבוצה, כמפורט בהרחבה לעיל, מייצג בתובענה זו את האינטרס של כלל חברי הקבוצה ומתוך מטרה להביא למיצוי זכויותיהם אל-מול המשיבות. אין כל ניגוד עניינים בין המבקש לשאר חברי הקבוצה, והמבקש עתיד לייצג בדרך הולמת ובצורה מיטבית את עניינם של כלל חברי הקבוצה.

96. המבקש מגיש תובענה זו, ואת הבקשה המוגשת בגדרה, בתום לב מלא, ומתוך אמונה באיתנות תביעתו ובסיכוייה הגבוהים להתקבל.
97. באי-כוחו של המבקש, החתומים מטה, הינם בעלי ידע וניסיון רב בתחום הליטיגציה, לרבות בתחום התובענות הייצוגיות, וביכולתם לנהל את התובענה, ולייצג את הקבוצה בשמה היא מוגשת, באופן ראוי והולם.
98. יצוין, כי המבקש ובאי כוחו מנהלים בימים אלו תובענות ייצוגיות בעלות שאלות משפטיות דומות כנגד מגדל שלום מאיר (ת"צ 10310-05-12), בבית המשפט המחוזי בתל-אביב וכנגד מנופים פיננסיים לישראל (מפל) בע"מ (ת"צ 20259-04-12), בבית משפט השלום בהרצליה.

ח. סוף דבר

99. מן המקובץ לעיל עולה, כי דינה של הבקשה לאישור התובענה כייצוגית להתקבל.
- א. אשר-על-כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את הבקשה, להורות על ניהול התובענה כייצוגית; להורות על מתן סעדים, לטובת הקבוצה המוגדרת בבקשה זו, והכול כפי שמפורט לעיל;
- ב. ליתן הוראות בדבר גילוי מסמכים, או כל הוראה אחרת לפי שיקול דעתו, הנדרשת לשם המשך בירור התובענה כייצוגית;
- ג. לפסוק גמול למבקש, בהתאם להוראות סעיף 22 לחוק תובענות ייצוגיות, בגין הטרחה והסיכון שנטל על עצמו בהגשת תובענה זו;
- ד. לקבוע את שכר טרחת באי כוחו של המבקש, בהתאם להוראות סעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות;
- לבקשה זו מצורף תצהיר מטעם המבקש, לתמיכה בעובדות המפורטות בה.

דוד תירוש, עו"ד

עמית עידו, עו"ד
ירושלמי איידן ושות'
ב"כ המבקש

עידן איידן, עו"ד